Do Võ Phi Hùng và Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng, Khoa học Tổng hợp TP.HCM (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

SỐ THỨ 1429 — NGÀY THỨ BA 8 MAI 1923 — NGÀY 23 THÁNG BA ANNAM NĂM QUÝ HỢI — NĂM THỨ 13

DIRECTEUR — PROPRIÉTAIRE
NGUYỄN-VĂN-CỦA

TÉLÉPHONE : 203
Adresse télégraphique:
LUCTINH — SAIGON

GIÁ BÁN
Đông-Pháp Ngoại-Quốc
Một năm ... 12.00 ... 15.00
Sáu tháng 6.50 ... 8.00
Ba tháng 3.50 ... 4.50

BẢN LẺ MỖI SỐ... 0$05
Mua bản thời từ ngày mồng mất và ngày 16 mỗi tháng và phải trả tiền trước.

Lục Tỉnh Tân Văn

(LỤC-TỈNH TÂN-VĂN & NAM-TRUNG NHỰT-BÁO REUNIS)

關新省六上報日中南

JOURNAL QUOTIDIEN

NHỰT BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và ngày chúa-nhựt

POUR LES ANNONCES
S'ADRESSER:
Saigon: aux Bureaux du Journal rue Catinat, 153-155-157 (1er étage)
Hanoi: aux Bureaux du Trung-Bắc Tân-Văn
A Paris: chez M. M. Keyance & Cie 9, rue Tronchet.
On traite à forfait pour les contrats de longues durées. Les prix sont payables d'avance.

Thư, chèque và mandats gửi về báo thì đề ngày cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, Tổng-lý Lục-tỉnh Tân-Văn, còn bài vở đăng báo thì đề cho M. LÊ-HOÀNG-MƯU, chủ bút.

LÚA ƯỚT NẶNG CÂN

Nói đến cái lệ hại nầy, ai nghe qua cũng biết chẳng phải là một mối lệ mới sanh ra trong xứ. Ấy là một mối lệ nầy sanh ra đã lâu, tính lại có ít cũng từ mười lăm năm, trở lại đây, chẳng phải từ một năm, năm bảy tháng. Tưởng đã trừ khử hồi nào đâu rồi, không để ngày nay, hầy còn nghe tiếng lưng nông ta than. Mỗi khi có ai nhắc tới chuyện lúa ướt nặng cân, thì lưng-nông hăng chửi [illegible] « Oan ức thay ! Khách-trủ làm gian ma Annam mang phải tiếng ! » Hỏi cớ, thì họ chẳng sợ mất thì giờ, trế công ăn việc làm, ngồi mà phân giải một cách vui vẻ, sốt-sắn như vầy :

« Các ông biết, trong bọn lương-uông chúng tôi đây hằng thật ít có tay nào mỗi năm dư đặng lúa nhiều đến đổi phải cơm ghe hễ bạn chỡ đến nhà mấy Cholon mà bán cho đủ gạo. Mùng mùa, trong lúa ruộng chẻ-điền rồi, ai có dư nhiều lắm, thì cũng chừng một đôi thiên là hết sức. Ấy là phần ít đó ! Trả chát đầu nầy cuối kia cho rồi hết, và để dành mà ăn, thì còn chừng bảm ba chục giạ. Gặp lúc nhà có việc, hoặc gặp tai-tiết nhứt, chưng thuế quan thức tôi, đem ra bán bướng cho các Chanh-lấy tiền xe xây dựng. Nhiều nhỏi, gì mà tưới nước cho ướt lúa đặng bán cho nặng cân ! Phải biết Khách-trủ trong các chánh, mỗi khi có người hỏi bán đôi ba chục giạ lúa như chúng tôi, thì họ làm eo lắm xách là mấy. Họ coi đi coi lại năm ba bận, chế bề nầy thế kia đủ mặng. Lúa mà giẻ có hơi ẩm một chút họ cũng không thèm nua, biểu phải đem về giẻ lại nữa mà ! Nói chi tới chuyện tưới ướt lúa mà họ mua cho.

Còn như mấy nhà điền-chủ lớn, mỗi mùa có năm bảy ngàn một muôn thì họ cũng bán cho các chánh, nếu họ không muốn chịu nhọc chở lên nhà-máy. Trước hết phải hiểu rằng lúa muốn cầu họ đó cũng bởi lúa của tá điền đong Nếu lúa lắm không sạch, phơi không khô, họ để chịu thâu cho sao ? Thế thì, ngày mà họ thâu lúa vào vựa, vào lẫn lúa đều khô-khang sạch-sẽ. Vậy mà trước khi vào lẫm, họ còn bắt bạn bè phơi lại đôi ba nắng rồi mới vô ; vì họ sợ, nếu có một phần lúa nào chưa đặng khô, vào lẫm để lâu ngày hóa ẩm mà hư cả vựa. Nói tắt một tới, nhà có lúa muốn, không ai điền gì mà chịu vựa lúa ướt.

Hễ lúa vào lẫm rồi, thì thấy khách-trủ ở các chánh đem lẽ vật đến làm ơn nghĩa mà hối mua. Trong chốn thôn quê, không có nhà giàu nào là nhà không có ân nghĩa với các chánh. Đi chợ gặp việc đáng hỏi một tiếng năm ba ngày, chánh đại khách-trủ đến nhà, không cần có giấy.

Chút đó đã biết các chánh với nhà giàu lúa tin cậy với nhau là mấy. Nhà giàu Annam vì danh phận mình, vì nghĩa quen biết từ lẽ đã lâu, chẳng hề làm điều chi khuất lấp gạt gẫm các chánh. Còn các Chánh, khách-trủ họ lại quê gì. Ngoài mặt giả việc rói rộng lắt mà mãi nhận tâm, chớ kỳ trung họ cũng coi theo nhà mà tin cậy. Mà tin cậy là biết nhà kia tử tế, lại người có tánh chơn chất thật thà, nên dám [illegible] mua bán với họ, thì họ cũng ke-re cắc-rắc từ đồng cho có lời, họ cũng coi lúa kỹ lưỡng rồi họ mới mua, mỗi đong ; chớ phải tin cậy vậy rồi họ mua đưa đong lăng hay sao mà lầm nhiều lúa trộn cát cho nhiều, tưới nước cho nặng. Họ coi lúa giẻ có hơi không sạch, họ cũng mua sụt giá mà trừ hao nữa mà ! Ai dám tưởng khách-trủ là con buôn nghề, mà lầm đàm lương-nông điền-chủ. Annam là hàng người thật-thà chơn-chất, thì ai đó lầm lọ ; còn ai mà nói nghịch lại, trở-ngăn lại cho lương-nông điền-chủ Annam thường bị bọn khách-trủ ở các chánh lấy cách điềm-lảng phơm-phỉnh mà lầm lỗ, thì ai đó thật là tay do lường sự thế không sai không sót.

Tóm lại, lương-nông điền-chủ chẳng hề khi nào mong lòng gạt gẫm hay là gian lận khách-trủ, chẳng hề có tưới ướt lúa mà cân cho nặng cân mà bán cho khách-trủ được. Nói cũng nan nghe đâu có ngươi có lòng sân-sắc như vậy, làm cũng không thành như nguyện ; xét vị, lẫn giẻ có hơi không đặng sạch, phơi chưa đặng khô, khách-trủ [illegible] chê thay ; huống hồ [illegible] cát tưới nước vô lúa, thì làm sao mà bán cho khách-trủ ?

Nếu lúa chở đến nhà-máy, hay là cân cho tàu xuất cảng mà ướt, làm cho lúa ẩm gạo hư, hại cho thấp danh giá lúa gạo Nam-kỳ đối với người ngoại-quốc, thì chẳng phải tại lương-nông điền-chủ Annam mà ra, chỉ thiệt tại nơi khách-trủ các chánh, bằng chẳng cũng tại nơi nhà-máy.

« Phàm trong mỗi việc chi có ; tin mới có mắc, có nghe mới có lầm ấy là lẽ hằng trong thiên-hạ. Trước đã có nói khách-trủ trong các chánh lầm mặt thân thiết với lương-nông điền-chủ mà mua bán vậy thôi, kỳ trung không tin cậy. Nếu không tin cậy Annam thì làm sao Annam gặp đặng khách-trủ. Duy có họ với họ tin nhau, mà thôi chớ. Bởi họ với họ tin nhau, thì họ với họ gần nhau, xé nhau. Vì lẽ cách buôn bán gian trá điềm đàng là nghề riêng của khách-trủ ; cả hoàn-cầu không dân nước nào qua nổi.

Lê-hoằng-Mưu

(Mất tiếp)

THÓI QUEN KHÓ CHỮA

*Con người ta chẳng hạng là hiền hay ngu, thanh hay trược ; ai cũng đều có cái thói quen cả. Người ta nói rằng : « Thói quen là thiên-tánh thứ hai của loài người » ; thật quả lắm vậy. Nên phàm việc gì hễ cái tánh đã tập quen rồi, thì là khó bỏ, khó chừa cho được. Lấy một việc nầy mà ít cái đại-khái : Một người phiền nhơn-phiền kia, ban đầu người ấy có phải cái bản-tánh là thích cái mùi thơm chất đáng của nhơn-phiền đâu. Trước hết họ thấy cái cảnh-tượng của người ta ghiền nha-phiền, thì trong lòng họ đã sự lắm ; họ sự rồi mà buồn lấy cái bịnh ấy biết chừng nào. Suy ra [illegible] biết là biết ; ở rồi mà vướn lấy cái bịnh ấy rồi, trị-thân gì họ lại không to bồi đắp cái thành lấy rất kiên-cố trong lòng họ để họ chống cự với cái giặc nha-phiền kia nó hằng xâm-phạm. Thế thì sự để phòng đã chắc, trong lòng đã an, thì bỗ-con gì mà phòng to phòng sợ ? Bởi thế cho nên, gặp bạn cạnh khóa, chơng đến điếm vắn, giọt sương tát đầt, lá gió lai-rai, đối cảnh trôi quanh quẩ, ngẫm thế-sự buồn tanh biết lấy chi tiêu-khiển mà tiết-khiển cho hết cái đêm vắn sầu giết bầy giờ ?

— À, có sao mà sợ. Chàng ta muốn thác cho đến sáng trước, lấy thân thế-sự cho đến cùng mà chơi, ta trông có chi giúp vui cho ta cho bằng cái bản đờn nha-phi ». Cầm chàng một lác mặt điếm, vô thì chi thanh sao ? Giiền gặp chi mà sợ ?

Hà !.. Chưn trên ngọc chữ « nữ », tay nâng khác lang-phi, nầy nhỏ, nầy ông, nầy mác, nầy tím « » đối ngọn đèn khuya, hút chơi đôi bơ điếu... Hương cảng đượm, lửa cảng nồng, không cần phải nhượng con mắt lên, cũng thấy được tinh đời là lành-noãn. Đến nhập thì rồi, đứng nói là chỉ gây được cái mùi tiêu-khiển rồi mặng mà dần rằng ngồi cho thanh, cũng có thể xơi đi, mốc đi. Đối đi mà phải tang tành ra được trong một đêm lòng ấy thường [illegible] trí để kiếm chế lấy mình cho không sa khỏng đâm, không thành cái thói quen thì thôi — Mà chẳng phải bởi mới ngày một kỳ, nếu thấy mười bữa mười kỳ, mua cái chỗ đó một vài trống canh — ghiền gớp chi đó, ai hoày chê ai. Thế mà không để tánh quen mới thôi, ngày rất mất ngày : lửa lần, trăng trông thấy hình bóng ngày giờ nhớ mặt thơm ; khi nhẩy mũi, khi nhắt đầu, như say giấc mộng như sửa nhớ ai.....

Mới lần của gương-gạo, hai lần khó giải khuây — Chẳng, mới đi tìm bạn cũ, mới đi dạo lối xưa, cho được nghe lấy cái tiếng ro-ro, người lấy cái mùi bát ngát. Thì, ta chỉ thánh-khí lẽ hằng, cái ngao thấy đó ai đăng cho ra ?

Ôi, Bấy giờ mới hay cái thành-lấy rất kiên cố của ta đã bồi đắp nên trong lòng ta xưa, từ đây đã bị trận giặc ngả-hành nó phá tang đi từ hồi nào ! từ thuở nào ! ! mà ta đã thác thả qui hàng dưới ngọn cờ nha-phiến cũng từ hồi nào! từ thuở nào !! không hay. Ngày nay ta mới biết ở-piện không ghiền ai, bởi ai nên ghiền ở-piện ! Nhưng mà cũng có người ta nói rằng :

« Vật chi mà đến ta đã ưng là ghiền,
Nào phải đã rằng hút ở-piện.
Vai chí mà mang mưu tri-sĩ,
Ít phân bông ép đa thuyền-quyền.
Chỉ lòa đến hành dương gương ngưyệt,
Phường phất mà lương ở cảnh liên.
Mỗi biết thú ; ao vui thú nầy,
Vật chi mà đến cũng là ghiền».

Lẫn đến lần tính sự thân tàng, mất tâm mất chí, đầu muốn chơi thú khác cũng không được vội cái bản đờn nó ghen lương mặt cách sầu sắc. Thì chẳng phải nửng tay co, mười phần xin hút đã cho yen mười. Chẳng nói chẳng lưỡi than rằng :

« Hầu chơi sao nỡ khiến che chiến ?
Độ đặt làm thì bởi ở-piện !
Nước vô rưa phải gung tuyến-tiền,
Lửa thang đốt rã sắc thuyền-quyền.

Vẫn hơi kẻ khó mong lòng quí,
Phải đa người giàu nghĩa mất tiền.
Nghĩ giống tình ma ghẻ gớm nhỉ !
Hác chơi sao nỡ khiến cho ghiền ? »

Thế thì để biết bao nhiêu những người ghiền ở-piện đó, ban đầu toàn là người « hái chơi » cả, một ngày một thành cái thói quen, một ngày một truyền-nhiễm đến tánh thân ; chẳng mới hay, thì đã muộn...

Đó, là chỉ nỡ sót-sắt mà người tập quen cón khó bỏ khó chừa thay. Hãy còn cái thói quen về tánh-tình con người lại còn nhiều điều có quan hệ mật thiết đến thân danh, đến giá trị con người ra hai ba hạng, kẻ tập quen rồi, muốn chừa cũng khónẽy được. Vậy xin bàn ra đây để độc-giả được rõ phẩm con người chia ra hai ba hạng, kẻ quan quý thấp, kẻ qui người tiện, phần nhiều là bởi cái tánh tập quen mà ra.

Cái thói quen về tánh-tình con người có cái hay mà cũng có cái dở. Hễ người tập quen về cái thói hay, thì người ấy trở nên người thượng lưu, đượ: người ta tôn-kính; người tập quen về cái thói dở, thì người ấy trở nên người hèn mạt, phải người ta chê bai. Nhưng đây không luận cái thói hay của những đáng thượng-lưu đã lập thành cái tánh-chất ai cũng hâm mộ, đã luận về cái thói dở của kẻ thất-phu kia, đến chừng họ tập quen rồi, ai cũng khinh bỉ, mà họ không thể chừa được, rồi họ lại càng đương đương tự-đắc cũng ông kia bà nọ nữa nữa.

Bởi kẻ ấy sanh trưởng trong nhà thất-giáo l, ! xuất-thân trong cái đám đê-tiện, bình-sanh họ chỉ biết sự sống của con người là cỏ đồng tiền bát gạo, chỏ họ không hay sự sống của con người còn cần phải có cái nhơn-phẩm mới ra con người. Cái tánh-tình tập quen của hạng người đê-tiện không trọng về nhơn-phẩm, nhiết thiết cách giao-tiếp phi việc cạ xử cầu ho, không những nói đối nói thêu hão cạo tà, đầu ho đối với họ-hàng thân thích của họ, thì họ hàng thân thích của họ cũng đều bị họ chịu nhỉ cái tánh ấy mắng đầy đã của họ nữa.

Thật thế, người đã là người thất-giáo mà thêm lấy cái tánh-tình ấy mắng vô-phụ, rồi thêm lấy cả chất hèn đồng tanh tanh, rồi lại thêm lấy cả cái giả dối nữa. Thì cón biết gì đến cái nhơn-phẩm con người là một món qui hóa vô hạng. Xưa nay những người có hằng tâm người ta cũng nhờn biết oan người qui bất đắc, qui bất tiện tất sẽ qui bất chấp phẩm. nhưng người ta cũng chẳng lấy cái nhơn-phẩm làm qui hơn thói : nỡ biết nhơn bất phong-tra chi ni bần » mà người ta có chín đem cái thanh bần đi đối cái trược-phẩm ấy đâu, làm gì người ta cũng giữ cái thói thanh-cao đối với xã hội vậy thôi.

Ở đời lắm kẻ tập quen cái tánh ỗ-mắng vô-phụ, một ngày một nhiễm sâu sào ốc, tăng sẽ ngấy kia cây có hơi đồng mà mua lấy cái chức phận cầy có hơi đồng mà ra vào chốn xã hội nhơn-quần thì mắc đầu. nhưng cái thói quen khó chừa của họ là cái tánh-tình ỗ-mắng đê-tiện rồi cũng hoàn là tánh-tình ỗ mắng đê-tiện.

Ta ngẫm xem xã-hội ta nay, mà nhứt là ở chốn phiền-ba đô-hội, thì lại càng nhiều một lẽ những người xã-hội, hoi là những người cũng có chất hơi đồng, một gai gẫm đến lương thiện, không cố đến lương-tâm, một mưu lấy cái giải danh-vị lấy làm sinh mà không biết mắc cỡ ! Trong xã-hội ta cón hai hạng người như thế ấy, thật là một đầu đáng khinh đáng bỉ mà đáng lo đáng sợ cho sản nước thói nhà mai sau. Ôi ! Đáng tiếc hơn nhơn-phẩm ! Ôi, giá danh-vị hơn nhơn-phẩm!

Trong một xã-hội, một dân-đoàn, thoần có nhiều người cái tánh-tình tập quen như thế, thì sự quan hệ đến trình độ cho một dân-tộc, gồm phế là đường nào !

Xin sẽ luận cái chước sắc với cái nhơn, phẩm cần con người, bàn nào trọng khinh đặ độc-giả công-đuyệt, tường cũng đều cần nơi bàn-luận đối với dân-tâm là bổi nhiều.

Trung-Trực

Vì sao làng không vớt thây chết trôi?

Tôi vẫn biết thường mỗi làng đều có một miếng đất cúng cấu quan trên cho, dự để phòng khi ai gặp việc rủi ro mà chết thì làng có đất cho chôn.

Như mới hôm ngày 29 Avril 1923, có một cái thây chết trôi chừng 8, 9 tuổi, trôi qua, trôi lại đôi ba ngày theo dòng sông Mang-thích, Cainhum. Trôi thì trôi, có thấy cũng đã mất lấp tai ngơ, sự mắc cỡng cực khổ trong lăng, nên để trôi qua lại đôi ba ngày, gần rã thây thì, mà cũng chẳng thấy ai vớt. Làng nào mà không thấy dân nào mà không hay ; cho đến đôi thầy-thông Điền-tin Cainhum thấy vậy cũng đau lòng cho người chín suối, nên thầy bèn tư điền tin cho quan trên hay hỏi vì sao mà làng không vớt.

Tôi thấy việc hết bình, không mở bộ qua, nên tôi cái xin quan chủ tỉnh Vinhlong ghé mắt giùm mà dạy làng mỗi khi gặp thấy chết trôi phải vớt. Hễ thấy trôi bên địa-phận làng nào, thì làng đó phải vớt ; bằng làng đó không vớt thì quan trên hay đặng sẽ bị phạt cách nào ; chớ để như vậy mà dân uổng nước sông sanh bịnh hoạn và không biết đặng người chết trôi đó chết vì nghiệp chi mà nghiệm xét cho ra lẽ lối.

T.T C. (Caisham).

Ngày thi lấy học bổng

HỌC BỔNG NGUYỄN-XÍCH-HỒNG

(Bourse Nguyễn-xích-Hồng)

Từ ngày tôi có đăng xin các ông đốc-học các trường riêng cấp cho học sanh nghèo học bổng đặng trợ giúp cho chúng nó có phương học hỏi thì trước tôi có tiếp được thư của ông *Nguyễn-xích-Hồng* gởi lại cho cấp cho hai cái học bổng.

Thật là tôi lấy làm mừng vui không chừng vì chẳng để mấy lời quê kịch cầu tôi đăng trong báo mà được kết quả như thế.

Nay tôi lại tiếp được thư của ông *Nguyễn-xích-Hồng* gởi lại cho hay rằng ngài định đến ngày 29 *juillet 1923, đáng 8 giờ sớm mai*, ngài sẽ mở cuộc thi viết. Ấy vậy các học sanh nào đã gởi y như thủ lệ của ông *Nguyễn-xích-Hồng* đính thì hãy kiếm viết thơ lên cho ngài mà xin dự thi. Thoàn như may mà được chấm đỗ thì sẽ được phương tiện học hỏi cho đến nơi. Ấy là mấy điệp may cho mình đấy. Sẵn điệp nầy tôi nên đã vài lời mà cám ơn ông *Nguyễn-xích-Hồng* một lần nữa, vì có lòng tốt mà giúp cho trẻ nghèo có phương học hỏi và chí nhiệt thành biết thương đồng chủng. Đáng khen! Đáng phục! Theo ý tôi tưởng, công-đức ấy nếu đem ra mà vì thì hãy còn hơn nhiều người phú ra bạc muôn ngàn mà xuất mấy tên sải mầm. Nếu tôi chắc rồi đây mùa-màn đến đó xông-xuôi mấy ông điền chủ có tâm nhệt: thành vì công nghĩa, muốn giúp trẻ nghèo nên học cho biết đôi hơn lẽ thiệt, hãy sau đây trở nên người hữu dụng, thì chi cho khỏi say mai đây người nầy cầng cấp một hai cái học bổng, kẻ mộ cũng cấp vài ba cái học-bổng cho học-sanh nghèo Nếu ai cấp học-bổng nào thì sẽ đã tên học bổng cầu người ấy, giả sử như ông Ôi ở Ba-liên cấp một cái học-bổng thì sau sẽ gọi *học-bổng của ông Ôi* (Bourse M. Ôi).

Gương ông *Hồng* là một cái gương tốt ! Gương của ông *Hồn* là một cái gương hay ! Nay ông *Hồng* đã định ngày thi được chọn học-sanh thọ hưởng học-bổng rồi, chắc ông *Hồng* sẽ đến đây đặng chọn ngày thi về phần của ngài : sau sẽ nói.

Các học-sanh nào muốn dự thi xin do ông *Nguyễn-xích-Hồng* mà hỏi cách thi cử và ngày giờ.

TRẦN VĂN CHIM

N. B. — Tôi chưa có tiếp được thư tự lai của ông *Phát* và thư của ông *Hậu* về việc định ngày thi.

Đông-pháp Thời-sự

NAM-KỲ

Cuộc xổ số Mutualité

Cho-lớn cũng còn nhớ mọi năm đến có một cuộc xổ số tương tế, nên trông không cần nói ra chi cho đông dài.

Năm nay nghe nói nhà-nước định cho bày cuộc xổ số ấy, nhưng mà phải trước lại 100000$ để bày các cuộc lễ ngày kỷ-niệm Pasteur ngày 27 mai và 9000$ giáp cho nhà phước thiện (Bureau de Bienfaisance)

Không biết các hội tương tế Annam ta có được cũng hưởng cái lợi xổ số đó không ?

Lê Jeanne d'Arc

Hôi phái-viên đã lo khảo cứu các cuộc lễ Jeanne d'Arc, nhơn lên thế nhơn, hôm bữa thứ sáu, định tứ nầy vô sau các cuộc lễ bày ra như vầy.

A) Diễu binh 6 giờ 45 ——

B) Trong lúc diễu binh làm lễ trao cờ cho mấy vị có Médailles Militaires (quân sự).

C) Làm lễ tại nhà thờ.

D) Mấy vị có quân công hai kéo nhau đi lên placo du Maréchal Joffre đặng dựng một cái palme cho chiến sĩ trận vong đó.

E) Mấy người có quân công hai đầi tại đình Đốc-lý một tiệc rượu cho các chiến sĩ và các quan.

F) Các cuộc chơi của Annam 9 giờ; banh con nít tại Philharmonique.

G) Không biết chừng có hát bóng

Ăn-cắp bao

Đêm hôm kia lối 1 giờ tên lính mật-thám Huỳnh-văn-Nên đứng trên đầu cầu quay bỗng thấy có một tên bạn ghe chài (cần nhà máy Ban-Long) trao bao qua cho một chiếc tàm bàn khác. Tên lính Nên liền xuống tra xét mấy chiếc ghe đậu chỗ đó thì bắt được 200 cái bao giấu dưới chiếu ở trên chiếc chài nầy.

Bắt hai tên tài công ở tên ban ghe chài và một tên cháo tàm bàn mà dẫn về bót trà hỏi rồi giải qua Biên-lý.

Quân tử ngôi rường

Hôm ngày 30 Avril có quân tử viếng nhà thờ Đức-bà Ch..., may sao thầy hay, nên hỏi ở. Khy. Nếu thầy không hay bẻ nó mượn ít nhiều chớ không không.

Bối ! Bối !

Mytho. — Hôm bữa thứ bảy lối một giờ khuya có một chiếc xuồng ba tên bối, lại chiếc ghe đang đậu gần mé bờ mà lấy đồ. Thiên hạ đang giấc nên khiến cho người trên bờ ngó thấy bản là bối ! Bối.

Xuống bắt bơi ra đi thì mà trong lúc ấy chẳng có tính trăng hay là ghe nào rượt theo hết.

Cuộc tiếp rước Phái-bộ tại phòng thương mãi

Hôm chiều thứ bảy lối 6 giờ tại phòng Thương-mãi có nghênh tiếp Phái-bộ có động và khảo cứu vấn-đề kinh tế.

Khi xe-hơi ngừng thì quan Tham-biện *Sarlor* xuống trước, rồi kế quan Thầy-ấy *Gillg*, quan Thống-đốc *Gugon*, và các phái-viên khác. Các quan ấy vô đến nơi thì đã có quan Nguyễn-soái *Cognacq* và các quan chuyên sẵn. Có ông *Coquerel* chủ nghĩ thư cho các quan nghỉ.

Quan Nguyễn-soái *Cognacq* ngồi chính giữa, bên tay mặt thì quan Thầy-ấy *Gillg*, ông *De la Pommeraye*, bên tay trái thì quan Thống-đốc *Gugon*, ông *Labarste*, quan Tham-biện *Thomaise*.

Coi trước đó thì sắp đặt cái tự hàng có đủ mặt các nghị-viên phòng Thương mãi, phòng canh-nông và các quan khác những là: Bà *De la Soachère*, quan Thượng-thư *Gazano*, ông *Dusson*, ông *Bellous*, ông *Lê-quan-Hiền*, ông *Lê-quan-Trinh*, ông *Trương-văn-Bền*, ông *Trần-kim-Ky*, ông *Ngô-khắc-Mẫn* cón nhiều viên quan Langsa nữa không thể kể tên cho xiết.

Bào Imparial, Opinion và Lục-Tỉnh Tân-Văn có thay mặt.

Khi ai nấy an tọa rồi thì ông hội trưởng phòng Thương-mãi là ông *De la Pommeraye* đứng dậy có đọc một bài diễn văn chào mừng Phái-bộ. Xong rồi tới quan Thầy-ấy *Gillg* ngài đứng dậy cám ơn vài lời rồi giao cho quan Thống-đốc *Gugon* nói về các điều kinh tế mà ngài đã nghe thấy trong mấy cuộc đàm ngài và Phái-bộ đã phải qua.

Quan Thống-đốc nói đặt lời, sẽ nấy đến vỗ tay, kế đứng rượu.

Vô-tuyến điện

Paris, ngày 4 Mai 1923.

Tòa hình Thượng-đẳng

Nhà thân-sĩ Cachin, thuộc đảng cộng-sản, sẽ bị giải tòa hình Thượng-đẳng đã phòng Lên-nghị cau về tội âm mưu tạo phản.

Khai thiệt

Quan Quốn-lý xương Krupp của A-lơ-măng ra giữa tòa Áo-binh khai thiệt sự xáp-lá (để bán tín có linh Langsa đến xưống) đinh trước khi binh Đồng-minh sang chiếm đất A-lơ-mãng.

Bordeaux ngày 4 Mai 1923.

Quan Nguyên soái Weygand

Quan Nguyên-soái Weygand đại khánh sự Xi-ri đã thành Ba-ri hôm chiều thứ năm. Ngài sang thành Toulon đặng ngày thứ sáu xưống chiến-thuyền Lorraine mà qua thành Beyrouth.

Langsa và Bô-lôn

Nhơn cuộc lễ tại học-biện Sorbonne đã kỷ-niệm tình liên hiệp Langsa và Bô-lôn ông Noulens đọc bài diễn-thuyết chỉ rõ các cớ làm cho Langsa phải tổ tình khăn-khít cùng Bô-lôn, để cầm mấu lòng nhiệt-thành của Bô-lôn, trong lúc chiến-tranh phải trong tay A-lơ-mãng mà không phục Đồng-minh.

Hảo tâm Nhựt bổn

Trước mặt quan lương-y Roux quản-lý y-viện Pasteur và nhiều quan lương-y Langsa và Nhựt-bổn, ông Matahda, cô-thân Nhựt đi cùng quan lương-y Nhựt Dyhide, nghị-viên bên Ủy-viên trần-thuyết lễ Pasteur, có cùng tại mộ ông Pasteur, hai cô binh rất qui của Nhựt-bổn làm ra. Lại có đề tại mộ hai cái hộp đựng các bài diễn-thuyết tiếng chữ Nhựt-bổn đọc trong dịp lễ bách niên ông Pasteur. Ông Matahda có trao tay cho quan lương-y Roux 20 ngàn quan để giúp cho các phòng bát-học.

Tin A-lơ-mãng

Các báo A-lơ-mãng đều lấy làm lo sự về sẽ sanh bên A-lơ-mãng sự ; Báo Berliner Tageblatt có đăng số thống-kê ; do số ấy ở thành Bel-lanh số sanh sụt nhiều lắm. Ở

Lời rao

Quan Đông-lý Hội Công-đồng thành-phố Saigon cho nhân dân hay rằng : các người Bổn-quốc mà không có giấy thuế thân hay là có giấy thuế thân không phải của mình thì được phép đóng số tiền giấy thuế thân năm nay mà xin đem vào bộ đính tại sở Sanh ký, trước ngày 1er Octobre 1923 khỏi bị tội chi hết, — qua hạn ấy thì nhằng kẻ không giấy thuế thân sẽ bị buộc tội theo điều thứ năm trong chỉ du ngày 6 Janvier 1903, về việc đóng giấy thuế thân trẻ nối, cháng nói tới sự bắt giải đàn tòa về tội vô nghiệp nghề.

Mấy lời thông hành sẽ phát cho không những người nào ra mặt đăng để đàng đi đường cho tới ngày buộc phải có giấy mới, nghĩa là tới ngày 1er octobre 1923.

Saigon, ngày 5 Mai 1923.

Quan Đông-lý hội công-đồng thành-phố

A. THOLANCE

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

POUR LES ANNONCES
S'ADRESSER:
Saigon: aux Bureaux du Journal rue Catinat, 153-155-157 (1er étage).
Canoi: aux Bureaux du Trung-Bắc Tân-Văn.
Paris: chez M. M. Mayence A Cie 9, rue Tronchet.
Traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

Trung-Bắc

Đẻ rớt mà sanh đôi !

Kinh-Bắc. — Đêm 27 Avril lối 4 giờ sáng, một người dân-bà ở dân miền bờ đi làm nhà-thương Huế mà đẻ, vừa khi ấy đến nơi gần đầu đập-đá thì đẻ rớt giữa đàng mà lại đẻ sanh đôi hai đứa con trai. Lúc bấy giờ trời đã mờ-mờ sáng, đẻ có người đi, cho nên có người trông thấy mà đến cứu giúp, nhưng khó thay giữa phải một người đàn-bà rất có nhọc, mà lại thông thọ nghề sanh đẻ nên đã kiếm cái mảnh-sành mà cắt nhào rốn cho đứa bé, rồi lại kiếm miếng giấy tinh cuốn lấy cái cuống rốn, rồi thấm nước mà dân lại, rồi đâu người đàn-bà ấy bồng hai đứa con về. Mấy thay, lúc người đàn-bà ấy toan bồng con về nhà thì có cô Nguyễn-thoa Diệu-Duyên làm Cô-đỡ ở nhà-thương trông thấy liền bắt người ấy lại mà bắc phải lên nhà-thương ngay ; người đàn-bà ấy nghe thế bang đầu côn chưa chịu, trưởng sinh đẻ thế là xong rồi, mà sau có Diệu-Diên giảng giải nghĩa sanh đẻ cho mà nghe, lại lấy lời lẽ chính đáng mà răng bảo thời người đàn bà ấy mới hiểu được, chịu đến nhà-thương nhưng hiềm thay xe có chẳng chịu chở, làm cô lại phải khiến người nhà ra cống người sở-phu đem lên nhà-thương, rồi cô bèn đi theo vào đó ra tay điều-trị cho mẹ tròn con vuông được bình yên vô sự. Thật là may thay! Cô cứu được hai đứa bé và người Mẹ nó toàn tánh mạng ấy cũng nhờ là có đi học pháo-khoa ở trường Y-học mà cứu được, chớ nếu đã cho người dân-bà ấy nghe những người dại-dột mà đem con về mà thời cô đâu tánh mạng cả ba mẹ con.

Ôi, sự sản-dục là tối quan-hệ với lẽ sanh hoạt của xã-hội; thế mà cha mẹ chẳng con chẳng kể thân thuộc đi đâu mà lại để cho một người đàn-bà có thai-nghén gần ngày đến nỗi như thế? Ngao ngán thay !

Mảng-đa của Đông-Pháp với nước Bỉ gởi cho nhau

Hanoi. — Kể từ ngày 15 Avril này Bỉ-lợi-thì (Belgique) với Đông-dương có thể gởi ngũ-ngân-đa bưu-chánh (mandat postal) lẫn cho nhau. 50 tiền đăng gởi hạn đến 1.000 francs là cùng. Từ 100 trở xuống mỗi 50 f. bảo chưng đầy 50 f. thì tiền thuế là 50 centimes, còn cái số từ 10 francs trở lên thì mỗi 100 f. hoặc chưa đầy 100 f. thì tiền thuế là 50 centimes.

Bị xe ôtô đẻ chết

Hồi 5 giờ chiều 14 Avril vừa rồi, một cái ôtô số 8.662 do người Annam chủ máy, trong có hai ông giáo Tây ngồi, đẻ phải một đứa con trai 13 tuổi. Người chủ xe ấy đem ngay người bị thương ấy xe đưa vào nhà-thương được một lác thời chết.

Mất bốp đa

Có một ông quan Giám-binh khố xanh ở Hà-tịnh trên vừa bề cuối ở trên xe cao-su một cái bốp đa đựng 300 đồng bạc.

Đâu thấy cốt

Haiphong. — Ngày hôm kia bọn thợ đâu đết trong phố Lille đẻ xây cống, có thấy 3 cái tiền cốt. Hiện đã đem vào chôn trong nghĩa-địa Tam-giang.

Tiền đồng mới

Hưng-yên. — Vừa rồi Công-tì ở-chính ở Haiphong lại gởi cho kho-bạc Hưng-yên 56 rương tiền đồng mới. Cộng cả thảy là 24.000 đồng tiền.

Cướp tại làng Lăng-yên

Hanoi. — Hồi một rưỡi đêm hôm 18 Avril, một bọn cướp 5 đứa, không hận áo quần mà lại bôi mặt rất gớm ghê, phá cửa xông vào nhà M. Nguyễn-văn-Do ở làng Lăng-yên, cướp cả đồ vật và áo quần gần đáng 45 đồng bạc. Bọn nó đẻn vài giờ vất đao, đánh chém mấy người bị trong thương ở nơi đâu, phải không vào nhà-thương nay, chưa biết sống chết thế nào.

Số Cảnh-sát và số Mật-thám đang tra xét đã trốc bắt bọn cướp ấy.

RẤT MAY-MẮN CHO ĐÔNG-BANG TA

Chẳng ta lấy làm có phước mà thấy ông Robert Crémieux mới lập một cuộc ngỉ-hội để mà cải nghĩa luật-pháp và việc quan hầu bổ lại Saigon và Cholon. Công việc mới hay ra chẳng được bao lâu nay, mà thân chủ Langsa và Annam ùng tới đông số như hội.

Ông Robert Crémieux đã đích thân đi cùng Lục-tỉnh đặng đọ rõ bề thế phải lập ra thế nào mà làm cho nhơn dân Annam đặng nhờ.

Nên người đã đi xuống Tan-an, Mytho, rồi lên Cai-lậy, Cai-be, Vinh-long và có sang qua Cantho, lên Bạc-liêu, Ô-môn, Tuần-tức và Long-xuyên nữa.

Thế đi tới đâu, thì thiên hạ đến rước đãi tử tế lắm. Lại đã có kẻ xét giúp giúp nhiều việc trong thương và luật-pháp và thương-mãi nữa. Tới đâu thì người đã cắt nghĩa cho dân sự hiểu việc mà làm, nhiều khi gặp bề nghẽo khó thì người không có ăn tiền hay gì hết.

Có nhiều người tỏ ý muốn hỏi ông Robert Crémieux vậy cho việc làm của người Contonleux làm là việc gì vậy ? Bởi vậy thì lấy làm tiếc cho mọi người đều biết cái cuộc Contonleux Juridique et Administrative đó ông Robert Crémieux muốn làm, là như thế có ai muốn hỏi người việc luật-pháp và việc Chánh-trị (quyền hèn bé) thì người đồng bang mà giải giúp, cái ngỉ-hội có mà hiểu bất luận là việc gì. Thí dụ như một người thương-mãi có việc hết bình chi với tiền chủ mình, thì lấy làm có ích cho nó vì ngỉ-phòng việc của ông Robert Crémieux mà tốt thám cho biết phải làm, làm sao cho nê việc. Thì ông Robert crémieux cũng bồi khi trước đã có làm Trang-sư tại Tòa phúc án thành Paris lâu năm, nên thông thạo việc lắm, sẽ nói cho mà biết lợi hại, hoặc phải bề việc, hoặc phải tình giống hòa với nhau, thì ông lính việc lo giùng hòa, hoặc phải xin đến Tòa thì ông cũng giúp kiện thưa luôn ! Đó cũng được.

Lại như có người nào muốn viết thơ cho ông mà hỏi thêm, việc chi, thì cũng là tiện vậy. Phải viết thơ cắt nghĩa cho rõ ràng và mua mandat hoặc 10 đồng bạc, hoặc 25 đồng bạc mà cho việc trong hay là khinh mà gởi cho ông. Lại nhà giấy ở Saigon số 16 đường Boulevard Bonnard khi nào ông được thơ, và được bạc rồi, ông lập tức trả lời nói cho mà hiểu công việc phải làm thế nào.

Nhơn như vậy thì tiện lắm, thân chủ đã khỏi tốn lên và khỏi mất công đi lên tới Saigon mà hỏi thăm. Cáo công việc buôn bán đi ăn sống thì cũng vậy, việc quan là bổ cũng vậy, viết thơ hỏi được hết thảy.

Vậy thì thấy cuộc ngỉ-tư giải nghĩa luật pháp cùng việc Chánh-trị của ông Robert Crémieux lập ra là vậy đó, có ích cho nhơn dân Lục-châu, cho dân sự xứ Annam, đất Bắc kỳ, xứ Bưởng-cầu và xứ Java nữa.

Danh tiếng của ông Robert Crémieux khắt sự bay ra khắp nơi. Lại nhứt là ông Robert Crémieux nầy là một người sẵng năng cần việc lắm, ông là người học hành thông thái và tài trí lắm, ông sẽ làm cho mọi người được hằng lòng.

TÔI CHỈ HÚT THUỐC ĐIỂU VÂN RỒI
HIỆU: LE NIL
HAVANE — Thứ cordon màu đỏ
MARYLAND — Thứ cordon màu xanh

Ngày 8 Mai 1922.

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

GIÁ BẠC

	Bán ra	Mua vào
Nhà-nước		8 fr. 10
Ngân hàng Đông-pháp	8	15
Ngân hàng Hongkong Shanghai	8	30
Ngân hàng Chartered	8	30
Sở do Gérance là la Banque Ind. de Chine	8	30

Quốc-trái của Đại-pháp

Tại Paris ngày 4 Mai 1922.

Vế lợi 3 %	52	75	Vế lợi 5 %	100	95
Vế lợi 5 % 1916.	74	75	Vế lợi 6 %	1230	
Vế lợi 4 % 1918.	61	85			

MỘT CỐC

Giá lên chỗ đến nhà-máy Chợlon bao tru lại giá một trăm kilô

Vinhlong	5 p. 00	»	5 p.	10
Longxuyên	5	20	»	25
Dai-ngãi	5	20	»	5
Bạchlieu	5	35	»	45
Gò Đường bạc trung	5	10	»	5

AI CÓ ĐẮT BẢN

Cả người muốn mua một miếng đất hoặc tại Saigon hoặc là trong quanh chu thành đồng đất chính, nên ai muốn bán xin chịu khó đến nơi mà hỏi.

NGUYỄN-PHẤT-ĐẠT
COMMISSAIRE
Rue des Cerisiers n° 16 Hanoi

Bán cả, bán lẻ đã các thứ tơ lụa hàng lãc *(Soierie Tonkinois)* của các hàng ở xóm Bắc-kỳ chế tạo ; ông, bà nào muốn mua ở nhiều thì gởi thư thương nghị sẽ tôi sẽ tính giá khác cho được phần lường lợi.

Ai muốn gởi convert thì sẽ cho.

Adresse télégraphique,
NGUYỄN-PHẤT-ĐẠT, Hanoi

Hàng buôn E. HEUMANN

60, đường Mac-Mahon. — SAIGON

Tên dùng đánh dây thép : **HEUCO — Saigon**
Dây thép nói số **268**

NHẬP CẢNG — XUẤT CẢNG

LÃNH VIỆC — BẢN SOÁT

Có trở bán :

Rượu CINZANO Turin	Vermouth Asti-Spumante.
Hãng PIDWELL Paris	Sữa Condense sucré «Favorita» Sữa không đường «Gloria»
MULFORD & Cie Philadelphie	Pastilles à la Menthe : Mùi bưởng Mùi tiếm
NICOLAS ROUGIER FILS Marseille	Đồ nhựa tơ, vải
LE NÉOPTOL FRANÇAIS Paris	Thứ lấy độc cốt nhứt. Giết độc trùng. Trành khỏi sự tiêm-nhiễm và các thứ bịnh Bán các mối hỏi và đo
GUILLOT & Cie BORDEAUX	thứ rượu mạnh
BOUCHAND PÈRE & Cie BEAUNE (Coté d'Or) BORDEAUX — Reims	Rượu tốt Bourgogne và Bordelais Rượu thường dùng
ELESCA Paris	Đồ ăn bổ Sữa đường Cacao là một thứ ăn điểm tâm qui lắm, mỗi lần ăn với pha với nước sôi.
Hãng LAUTIER Fils Grasse (France)	Dầu Olive thứ thiệt nguyên tinh có cốt Olive de la Provence nấu cho chắc rằng tốt.

A. DEJEAN. — CETTE. Rượu mạnh

Société Coopérative des Muscats naturels de Frontignan

Vin MOUSSEUX duc des Bardes

Là thứ rượu Sâm-banh ngon

Mua các món sản-vật ở trong xứ.

Cuộc đua lúa

Hạt Soc-trăng

Hôm 23 avril tại đình làng Khánh-Hưng có chưng đọn rất ngưng, nga đặng bày cuộc đấu lúa.

Cả thảy 278 -lô chia ra làm 3 hạng là hạng nhứt 29, hạng nhì 150, hạng ba 99.

Hạng nhứt

Phần thưởng Chánh-phủ

phần thưởng thứ nhứt 100$: Lê-văn-Ngọc, Khê-phu-Tay ; Thứ nhì 50$: Nguyễn-văn-Nhiên, An-thanh-Nhì ; Thứ ba 30$: Kiêm-Ret, Ke-Sách.

Ban khen

Ban khen thứ nhứt : Nguyễn-thiên-Kim, An-sơ ; Thứ nhì : Trần-quang-Cửu, Phong-Nam ; Thứ ba : Trần-văn-Minh, Xuân-hòa ; Thứ tư : Nguyễn-ngọc-Diệu, phung-sơn ; Thứ năm : Nguyễn-ba-Man, Khon-my ; Thứ sáu : Ly-Giàu, Ô-trach ; Thứ bảy : Nguyễn-long-Phước, Shon-my ; Thứ tám : Lý Phát, An-nghiệp ; Thứ chín : Lý-Xe, Trétam ; Thứ mười : Ngô-hồng-Ninh, Nhamlang.

Hạng nhì

Phần thưởng Chánh-phủ

Phần thưởng thứ nhứt 30$: Nguyễn-văn-Nhều, An-lac-tây ; Thứ nhì 20$: Phan-văn-Ngọc, Khanh-hung ; Thứ ba 10$: Nguyễn-ngọc-Thạch, Thanh-thoi.

Phần thưởng địa-hạt

Thứ nhứt 10$: Lâm-Mộch, Lịch-hôi-trang ; Thứ nhì 10$: Son-Hoa, Tân-lịch ; Thứ ba 8$: Trần-minh-Hoi, Xuân-hoa ; Thứ tư 8$: Huỳnh-văn-Phô, Phung-son ; Thứ năm 8$: Lý-Xoi, Xa-mau ; Thứ sáu 6$: Lưu-Một, Tai-sum.

Ban khen

Ban khen thứ nhứt : Phan-văn-Muôi, My-xuyên ; Thứ nhì : Liêu-Au, Tan-tuc ; Thứ ba : Nguyễn-van-Chung, Lêm-kiết ; Thứ tư : Thạch-Bông, Tân-lập ; Thứ năm : Dolrưởng-Thọ, An-lac-tây ; Thứ sáu : Lâm-Ut, An-sơ ; Thứ bảy : Lý-Nhơn, Phú-ninh ; Thứ tám : Nguyễn-ngọc-Qui, Thanh-thoi ; Thứ chín : Tang-Hồng, An-ca ; Thứ mười : Trần-Suas, Sô-la.

Hạng ba

Phần thưởng Chánh-phủ

Thứ nhứt 30$: Huỳnh-công-Tinh, Nhâmlang ; Thứ nhì 20$: Triêu-Khuil, Tri-phung Thứ ba 10$: Lý-Dương, Tân-soc.

Phần thưởng địa-hạt

Thứ nhứt 10$: Trần-Sens, Lai-tâm ; Thứ nhì 10$: Huỳnh-van-Tài, Tâm-sốc ; Thứ ba 8$: Nguyễn-văn-Ut, An-lạc-tây ; Thứ tư 8$: Trần-Phiêm, Chung-côn ; Thứ năm 6$: Ongbưng-Kỳ, Khanh-hưng.

Ban khen

Thứ nhứt : Nguyễn-văn-Dê, Long-hưng ; Thứ nhì : Mai-phước-Thanh, Thiên-mỹ ; Thứ ba : Lưu-Ly, An-trach ; Thứ tư : Huynh-kiem-Coc, Ninh-thoi ; Thứ năm : Tai-Lu, Ph-duc ; Thứ sau : Pham-van-Muôi, My-xuyên ; Thứ bảy : Trương-Duông, Lâmkiet ; Thứ chín : Lâm-Siu, Tâm-lât ; Thứ mười : Bang-Bui, Tu-hiep.

c bóng

CH-HÔNG

)

a ngán mà auôi mấy tên sải thì chán rồi đây mùa-mán đâu đó mấy ông điền chủ có tấm vẻ công ngiu, muốn giáp trẻ học cho biết điền hơn là thiệt, trở nên người hữu dụng, thì thay mai đây người nông công học-bổng nào hy cũng cấp học-bổng cho học-sanh nghèo học-bổng nào thì sẽ đề tên học. người ấy, giả sử như ông Ôi ở một cái học-bổng thì sau sẽ gởi ông Ôi (Bourse M. Ôi).

Hãng là một cái gương tốt! *Hãng Hiu* là một cái gương hay! ấy đã định ngày thì được chọn. hưởng học-bổng rồi, chắc *Hãng Hiu* cũng định ngày thì người : sau sẽ nói.

nh nào muốn đự thi xin do ông *Hãng* mà hỏi cách thì rõ và

TRẦN VĂN CHIM

i chưa có tiếp được thơ trả lời và thơ của ông *Hãu* và việc

-SỰ

Bối ! Bối !

Hôm bữa thứ bảy lối một giờ đi chốc nhơn-sự ta đi bối, lại ông gần gần mé bờ mà lấy đá. dùng gian nên khiến cho người thấy bàn là bối ! Bối.

hoi ra rồi thế mà trong lúc ấy nh trăng hay là ghe nào rượt

e tiếp rước Phái-bộ phòng thương mãi

ều thứ bảy lối 5 giờ tại phòng ủ nghiệp tiếp Phái-bộ cổ động n vấn-đề kinh tế.

ơi sương thì quan Tham-biện ở trước, rồi kế quan Thầy-sư Thống-đốc *Guyon* và các ông khác. Các quan kỳ vô đến nơi ông Nguyễn-soái *Cognacq* và các ấn. Có ông *Coquerel* chỉ ngồi quan ngồi.

yễn-soái *Cognacq* ngồi chính y mặt thì quan Thầy-sư *Gilig*, *ommerage*, bên tay trái thì quan *uyon*, ông *Labarste*, quan Thanh-ce.

đó thì sếp ghế đài từ hàng có ngh-viên phòng Thương mãi, những và các quan khác những *Sonchère*, quan Thương-ho *Dunson*, ông *Ballous*, ông *Lê-ng Lê-quan-Trinh*, ông *Trương-Trần-kim-Ký*, ông *Ngô-khắc* ên viên quan Langsa và những ho xiết.

tal, Opinion và Lục-Tỉnh Tân-mật.

an tọa rồi thì ông hội trưởng ng - mãi là ông *De la Pom-* đây có đọc một bài diễn văn Phái-bộ. Xong rồi tới quan y ngài đứng dậy cảm tạ vài lời quan Thống-đốc *Guyon* nói về ấy ngài đã nghe thấy trong ngài và Phái-bộ đã trải qua. ng-đốc nói đôi lời, ai nấy đều ng rượu.

CUỘC HÀNH TRÌNH
từ SAIGON tới DALAT
và cuộc vinh dẹp

Ở Saigon bắn thứ bảy 14 Avril 1923, sáu giờ sáng tới lên xe-hơi đi Đa'at.

Xe rong chạy theo ngã Biên-hòa tới cây số 2 có ngã ba thì xe lẽ qua tay trái, ở bên góc đường có một tấm bản đề route Cadoc. Hai bên đường tuần là vườn cao-su các hội Suranah, hội An-lộc, hội Xuân-lộc cây nào cây nấy mốc lên sung-sức lắm. Trải xem rất nên đẹp-đẽ, cho rái cảnh ấy. Nơi đây đất đỏ, là đất tốt và hay với cây caosu lắm. Nhứt là lúc nầy là lúc cao-su đáo giá các nhà trồng cao-su đều lo mướn người chích mủ, nên trải qua vườn nào thì đều thấy vườn nầy có-ni đang lo chích cây mà lấy mủ, lộn-xộn lân-xân rất nhiều, mến xen vào quên lũng là [illegible] tuyên, bung con ngỡ là nơi thì tớ.

8 giờ rưỡi xe-hơi tới Xuân-lộc, lòng tôi nhớ lại ở đây có M. *Giáu* là người Chợlớn ở đây tôi một xóm, nên ghé lại thăm và nghỉ xe cũng chăm dân thêm người luôn thể M. *Giáu* vốn là người tánh-tình đề-đặt lắm ở lập nghiệp xứ rẫy mười đã 15 năm, cư-xử với mọi người đều tử-tế cả, nên chẳng phải tôi là người quen biết được tiếp đãi trong hậu mà thôi, "đừng cho người ta đi chơi nữa ấy cũng thường ghé đấy. Ở tại chốn nầy đất-cát cũng tốt nên trồng thứ cây hường trồ bông lớn lắm, bông lớn bằng cái chén nhỏ ấy vậy. Chúng tôi ở tại đây nghỉ ngơi xong xả rồi độ đầu nửa giờ, mới cám ơn chủ gia và giữ tin lên xe.

[illegible] chừng 5 cây số thì lại có con đường chạy tế qua tay trái, là đường đi Phanthiết, còn đường thẳng là đường đi xuống Bảrịa, và Cáp. Khoảng đường nầy tới giới hạng Trung-kỳ thì làm mới vừa rồi, nên xấu lắm xe-hơi không thể cho chạy mau được, song nhờ khô ráo nên đường không lầy ; Thoảng như gặp lúc Trời mưa lớn thì chắc là không phương chi xe chạy được vì bang đất cũng quá nhiều thêm cái tác hành xe. Có nhiều cái kha suối ngang đường, nên hiện giờ phải đi tạm cầu cây, có hơi lắt-lẻo chớ gọi cầu đúc sau làm xong rồi xe có sẽ tiện hẳn qua lại. Nghe thấy quan Nguyễn-soái Nam-kỳ M. Cognacq, sẵng một lác nầy Ngài thấy đường hư xấu như vậy, nên có tư điện cho quan Toànquyền xin một số bạc đặng cấp dân sửa lại cho mau rồi. Được vậy thì không mấy lâu đây thì đường nầy sẽ được tốt.

Xe chạy qua khúc nào thì mác dòm qua khoản nầy,bai bên đường tình là rừng cây dầu. Bị đường ở khúc thế nên đến 12 giờ trưa xe chưa ra khỏi ranh hàng Nam-kỳ.

Giờ fy kiến đã cầu bụng mọi người nên đón đã ăn đem theo dọn dưới bóng cây mà đầm-thám và chiêu đầu đã nước cho xe luôn thể. Cơm nước xong rồi ai nấy mới lên xe, chạy đến độ nửa giờ mới tới giới hạng Nam-kỳ Trung-kỳ. Từ đây tới Phanthiết thì đường tốt lắm. xe chạy như đường thường không còn chi lo sợ, Tới Phanthiết thì Trời đã 2 giờ rưỡi thì toàn lại đường đã trải qua từ Saigon tới đây thì được 180 kilomét rồi còn lại 178 kilomét nữa mới tới Đalạch.

Sau sẽ tiếp

LÂM-VĂN-NGỌ *(Cholon)*

CÁO BẠCH

Kính cáng Lục-châu quới khách rõ ; nay tôi mới lập một tiệm bán đồ đồ phụ tùng xe máy và nay tôi có lập thêm thứ *Cirage Meyer* số 30 đen, bán đồ thứ *Pneus* và đồ *Conserves Alimentaires* nữa giá re, cách gởi kỹ càng, xin quớ khách có lòng giúp đỡng mình lấy thảo bết hàng muốn mua mỗi thứ hoặc là ít nhiều xin viết thơ lại tiệm tôi *179, Rue Paul Blanchy* sẽ tiếp liền tiếp đáp

Nhơn HUA-THỊ-TÔNG
Cycles & Accessoires
179, Rue Paul Blanchy,
SAIGON

Bán gạch

Qui vị có cần dùng mua gạch cái nhà thì xin viết thơ cho M. TRƯƠNG-SĨ-THĂNG, *Entrepreneur à Nhatrang.*

Một trăm đồng (100 đồng) một muốn chở tới gare Saigon.

Ông nào cần vị muốn coi kiểu gạch thì M Thăng sẽ gởi cho.

NGUYỄN-VĂN-THIẾT
Quản-lý
PHÁP-VIỆT KHACH-LẦU
Hôtel de France
N° 157, rue Catinat, N° 157 — SAIGON
PHÒNG
Mát mẻ, Thanh tịnh
PHÒNG TẮM Sạch-sẽ, CÓ DOUCHE
✦ GIÁ RẺ ✦

MỚI CÓ
MỘT TIỆM MỚI LẬP TẠI SAIGON
LÀM VÀ BÁN ĐỒ THÊU
Kính lời cho quí-khách đặng hay : Tôi mới lập tại Cmy-mới Saigon (Il y has Cau trong) mới tiệm lớn biểu là : QUÂN-PHÚ-BÀA, đường Chasseloup mới bài số 774, gần nhà-hàng QUÂN-ĐẠT, đặng làm và bán những đồ đồng và trong việc QUAN, HÔN, TANG, TẾ và đồ thờ phượng văn vân..... như là : Tăng, lọng, tiền-bát, chấn, lồng, phướng-ly, cùng là đồ đồng của hai bộ Annam, như là : giáp, mũng, rỡ mũng, áo, cần văn, vân..... Lại làm hoặc bằng NỈ, hoặc bằng KIM-TUYẾN, hoặc bằng HÀNG KIMÉN, đề thêu và đề mão, chữ theo kiểu thêu-thô, có thêu bằng hoa sen rỡ, rất đẹp và bền lắm.
Các thứ đồ mão của bên kiểu làm ra rất nhiều cách, kỳ cùng và chính là hai bài lợi, đều phù đẹp giúp, cùng-không phải mua. Gần gần đã thì chúng tôi rất hoan các tiệm kiểu.
Vì chúng bên kiểu làm bên lớn, nên thường-mua hàng lại bên Tàu chở qua, đã mua rất nhiều, lại mua [illegible] nên là có phí hao-phí gần, nên bên kiểu cùng vui lòng đem giá phù đó với quí-khách.
Khi tương hội đã đi lớp mất tiền lớn là Cô Chanh, Quảng-Đông cất (Rue de Canton) số nhà 82, kiểu là : KIỆT-TÂN.
Nay tôi thêm lại Saigon mới kiểu nữa là QUÂN-PHÚ-BÀA, đặng cho quí-khách tiện đường đến viếng cửa tôi, gần Chasloupmới trước. Vậy xin mời quí-khách vui lòng đến tiệm tôi đây thì có nhiều đồ đẹp đề cho quí-khách đùng ; đồ thêu tôi gần kỹ và bền Chasloup, và đồ khác cùng đồ [illegible] Tôi kiểu tinh chiếu cố.
Nay kính.
QUÂN-PHÚ BÀA.
Chủ-nhơn. 1066-VĐ, Sinh.

SOURCE
Perrier
GAZEUSE NATURELLE
Le Champagne des Eaux de Table
Sur les Sodas et autres boissons
GAZÉIFIÉES ARTIFICIELLEMENT
La Source PERRIER a cette supériorité énorme d'être une Eau gazeuse ABSOLUMENT NATURELLE
Se méfier des contrefaçons
THỨ NƯỚC SUỐI NÂY THẬT LÀ NƯỚC Ở DƯỚI SUỐI TỰ-NHIÊN, NÊN HÃY COI CHỪNG HỌ BAY BẮT CHƯỚC.
AI MUỐN MUA MÀ DÙNG THÌ HÃY HỎI NƠI HÃNG.
POINSARD & VEYRET
Boulevard Charner,
Saigon
Mà mua, đã giá rẻ mà vốn khỏi làm lật.

CHỦ ĐIỀN !
NÔNG GIA !
CÁC NHÀ CÓ XE HƠI !
Các m'n gì của chư-tôn muốn làm bằng sắt, làm ra hay là sửa lại những máy móc và đồ khí-cụ về nông-nghiệp;
Làm các môn nhỏ rỏi của mô-tơ bằng thép, gan, đồng, đồng-bạch.
Thì xin chư-tôn hãy đến:
FORGES ATELIERS ET CHANTIERS D'INDOCHINE
Tại Khánh-hội, Quai de la Marne
Dây thép nói 95 mà đặt.
Làm kỹ-càng lắm, có tay thợ chuyên-môn ở các xưởng kỹ-nghệ khéo bên Pháp quốc kiểm điểm công việc làm.

NHỊ - THIÊN - ĐƯỜNG
PHARMACIE-ASIATIQUE
38, rue de Canton — à CHOLON
Extrait du Certificat délivré par l'Institut Pasteur de Saigon le 15 Octobre 1921.
Les préparations peuvent être considérées, toutes, comme des préparations non substances de la Pharmacopée chinoise. Elles paraissent ne présenter aucun danger, à condition de se conformer, pour leur emploi, interne ou externe, aux indications des notices ou des étiquettes. Elles [illegible] en cas très bon état de conservation.
Sao lục tờ vi bằng Institut Pasteur, Saigon ngày 15 Octobre 1921 chứng rằng :
Các thứ thuốc của tiệm tôi nói trên đây đều làm bằng mấy vị thuốc bên Trung-hoa. Thuốc của tiệm tôi không có môn chi làm hại hết, miễn là trong khi dùng hoặc uống hoặc thoa, thì phải cứ coi theo các lời dặn hay là cọi theo nhãn Nhị thế-mất đều là thuốc, các tiếng khi đã ấn chẳng tin.
VI-TẾ-SANH, CHÈ TRẦN-BÌ
Bởi nay họ hay đùng 2 vị ngọt và mềng mà chế vị Trần-bì nghĩa là đường với mứt mà thôi, chớ họ chẳng biết hễ ngọt qua thì sanh đàm, mà mềng quá thì hay khát nước, lại còn làm cho mất cái tánh chất của Trần-bì.
Tại bổn đường, Ông Y Học-Sĩ Vi Tế Sanh tiên theo phép xưa mà chế, đùng thứ Trần-Bì cũ cho được 20 năm, trước hết phải lấy hoài-sơn phục-linh, kiết-cánh, cáng-các, ngưong-sâm, bán-hạ, cam-thảo và ô-mai thì sanh đàm, cho thêm thuốc, rồi còn phải đùng nước giếng, thanh-lam và la-hán, tam chung tam sắt ; rồi lại còn đùng những Huê-kỳ-sâm, xuyên-bối, thi-cương và hạnh-nhơn nghĩa cho nhỏ ra mà chế vô nó rồi mới phơi gió cho khô.
Bởi có làm công phu như vậy cho nên nó chẳng lạnh mà chẳng nóng, được phần trung hòa, chẳng ngọt chẳng mềng, ngủ vị đều đề hễ bỏ vô miệng thì mát và thơm, ngậm, nó một hồi lâu rồi mới nghe có mùi ngọt. Dùng nó thì thuận khí, tiêu đàm, lại sanh nước miếng, trừ phong đường phổi, giết khát hết ho.
Bởn ông đơn bà đều đùng được cả, xin hãy đùng thử rồi mới biết cách chế Trần-bì của bổn Đường khác hẳn của các tiệm, chẳng luận giả trẻ hề lớn chi, hễ đùng nó thường thì càng bổ ích.
Chư-tôn có mua xin hãy nhìn cái nhãn hiệu Ông Phật của NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG thì mới hiểu lắm đó giả.
Mỗi hiệp giá ..... 0 $ 12

PHẢI HÚT THUỐC IMPÉRIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

C. J. BONNET

Những đồ tơ lụa rất tốt hơn cả

PACHOD Frères & Cie Lyon

PHARMACIE PRINCIPALE

CỦA ÔNG

L. SOLIRÈNE

nhứt hạng bào-chế sư

KẾ NGHIỆP CHO ÔNG G. RENOUX

6 ngang nhà hát tây. — SAIGON

Tiệm thuốc nầy đứng bực nhứt JB lâu năm rồi và buôn bán lớn hơn các tiệm khác trong cõi Đông-Pháp nầy.

Tiệm thuốc nầy được có tiếng là nhờ chuyên bán thuốc thượng hạng, nhờ có một ông thầy bào-chế nhứt hạng, vẫn là cư-nhơn bác-vật xuất thân, đứng xem sóc việc bào-chế thuốc một cách rất kỹ lưỡng, trúng theo toa của các quan thầy thuốc ra cho người ta; lại nhờ có người Tây và người Nam thầy thầy đều tin cậy.

Tiệm thuốc nầy cứ do theo ý người bản hàng mà bán thuốc, hoặc tuân theo toa của quan thầy thuốc mà bào-chế, chớ chẳng bắt khi nào làm sai, hay là dức trong tiệm không có thứ thuốc người ta hỏi rồi không đem thứ thuốc khác mà đổi thế vào.

Tiệm thuốc chánh của ông L. SOLIRÈNE khuyên những bạn hàng:

Nên dùng thuốc của ông L. SOLIRÈNE là một người chủ tiệm rất ngay thẳng, chiếu hiểu đại sĩ;

Vì thuốc tinh tấn, mỗi lần thuốc bên tây gởi qua đều có thí nghiệm cho rõ tốt xấu, thiệt giả;

Vì có bạn hàng đông đảo, nên bán mau hết, không có thuốc cũ;

Vì có quan thầy bào-chế nhứt hạng, xem xét kỹ lưỡng cách bào-chế thuốc cho ý theo toa của quan thầy.

HỦY, THIỆT LÀ MAY!

Enfin! Je voir avec

Les VERRES IÉNAPHAQUES

Nhờ cặp gương nầy tôi coi rất tỏ rõ như hồi lúc xuân xanh.

Lâu nay tôi không biết nên tôi dùng gương xấu, coi rất mỏi mắt mà lại lòa chữ nữa.

Thiệt là nhờ có ông GIUNTOLI, chủ tiệm BIJOUTERIE PARISIENNE, hiện nơi RỪNG VÀNG ở gần bên « Pháp-việt Khách-lâu » (Hôtel de France), đem qua xứ Nam-kỳ đây mà bán.

Cũng bởi tôi chẳng có coi báo-chương cho thường nên chẳng hay biết chi cả.

Hôm nọ tình cờ thấy trong « Lục-tỉnh-tân-văn » rao, tôi mua thử mà dùng chẳng dè thiệt là gương tốt. Kiểu làm bằng thủy tinh ròng, trong sạch chẳng có bọt bọng chi cả.

Gương nầy có 2 thứ: thứ để cho kẻ VIỄN THỊ và kẻ CẬN THỊ

● Kiểu nầy gắt theo kiểu-mũi (pince nez) hay là kiểu có gọng móc (lunettes) cũng được.

Vậy trong Lục-châu ai có bịnh con mắt như vậy hay là ai có lờ con mắt, hãy mua thứ gương nầy mà dùng thì sẽ dặng vui lòng luôn luôn,

Tự do diễn-đàn

(Tribune libre)

Ngô cùng Hiệt-qui

Bút lắm phen, Bổn-báo có tuyên ngôn rằng sẽ mở Tự-do-diễn-đàn nầy, Bổn-báo riêng để cho Hiệt qui bình luận cho thỏa mãng ý muốn. Nhưng bởi, cũng đã lắm phen, Bổn-báo gặp nhiều cô chỉ hằng thật rằng tên ký dưới bài gởi đến và đăng vào báo đó không phải là tên thật của người viết bài ấy; hoặc tên gì, hoặc mượn tên của người hàng xóm mà để đại vào. Ấy là một đều đáng cho là khiếp nhược, mà người chưa chịu ẩn-nặc chưa hỏ. Nếu việc quả, mình đều đương chơn thiết chép ra để gương giếng tích, có sao lại sợ mà nặc danh? Hà chưa phải là khiếp nhược chăng?

Vì cớ tật khiếp nhược ấy, gây rối, buộc Bổn-báo từ đáp, những bài ẩn danh gởi đến, tên ký không rõ, hoặc Bổn-báo không nhận biết, thì Bổn-báo không ấn hành. Lại còn những bài ấn hành trong mục nầy, thì Bổn-báo đã trọn sự phân người ký tên gánh chịu lấy những đều cùng bị gì xảy đến; Bổn-báo không cang-dự.

L. T. T. V

☆ ☆

Đánh trống động chuông

Tôi là bần phận nhỏ nhen, ẩn nơi chốn thanh tịnh mà giữ cho trọn bổn phận, chẳng dám tranh luận trường văn công ai; song ngại một đều nên phải tỏ vẻ ra đây: Một ngày nọ tôi sắm có việc đi đến nhà thầy Trương-hoàng — ...

Thầy bèn lấy bảo L. T. T. V. số 1416 nói khoản tự-do đọc cho tôi nghe, tôi nghe qua chưa tất bái, thì nó làm cho tôi phải điết tai, long óc; tôi bèn xin lỗi mà mượn luôn đem về nhà coi cho suốt hai rõ qui danh của ông Lê-Trung.. » Tựa đề thuốc đăng đã lật. Ông Lê ôi! Ông luận nghe qua cũng cho rằng phải song xét cho công thì biết thâng (*mô phật bon*) Tôi chẳng dám tự xưng tôi là người tu hành thiệt nghiệp, *bon bon*, song tục xưa di-truyền, nên thế nào cũng thế, có phương làm ăn thì thôi. Ngặt vì một đều ông nói chẳng rành làm cho cả bọn thầy chùa đều hờn trách ông (*cốc cốc, bon*. Chắc tiên nhựt ông bị cái quả báo vì nghiệp thầy chùa, ngày nay ông còn giận mà nói lấy đặng rửa hơn. Ông lại chê thầy chùa ở dơ ăn mặc như người coolie. Ông hãy đóm coi cái da của ông rồi ông sẽ ngao bán chẳng muộn, chớ là Annamite mà đi ngao lâm chi. Còn người nhà chùa nào đi Saigon ăn mặc đề đây ông nói đó, thì ông hãy *ít* có người cũng là ông về hình trang người ăn mặc sẽ đăng vào báo; chớ ông chê cho đã thêm rồi lại nói chung cả bọn thầy chùa. Ông là người học thức ra cảm viết làm thông tin cả bết biết trong hàng người có mấy bực, cũng có kẻ vậy người khác; trong đạo thầy chùa cũng vậy. Ai xấu cô người xin ông chớ lo dời mà luận không chánh *lý cốc cốc, bon.*

Thôi tôi chẳng dám đề nhiều lời mà mang lỗi; vậy tôi xin kiếu ông Lê-Trung.....) Để cho ông mũn.....

Nam vô a di đà phật! cốc bon! bon! bon!

Ng.-chơn Tu cư ngụ tại
Anhôi — Cỉnhum

Bánh **BIT-QUI** nầy quí lắm, ăn nó THAO cái miệng.

có trữ bán tại nghĩa

DENIS FRÈRES

Là Đại-lý ở Saigon, Haiphong, Hanoi, Pnom-penh và Tourane

ĐAU BỊNH RỈ HẬU MỘN LỚ RA MẦU

Ai rủi bị bịnh nầy mà uống thuốc không hết, thì nên dùng thuốc dán POMMADE ROYER thì sẽ thấy hết liền và sẽ mau hết bịnh.

Có bán tại các tiệm thuốc Tây.

VẢI MAY MÙNG

(Tulle moustiquaire)

Thiệt tốt, thiệt chắc không thua gì lưới tân-đông; mà giá thiệt rẻ.

Mỗi cây 20 thước tây, bề khổ 0m80 giá 4$50 may đủ mỗi cái màng phủ giường bề ngang 1m60 bề g'ái 2m20.

Trừ bán sỉ và bán lẻ

Tại nhà hàng NGUYỄN ĐỨC-NHUẬN.

6 ngang gx xe-lửa Chợ-cũ, Saigon.

Quí khách ở xa muốn mua xin gởi mandat trả trước, và phụ thêm 0$24 tiền gởi, Không bán contre remboursement; muốn coi Echantillon xin gởi thơ một con cò 0$06, thì sẽ gởi kiểu đến lập-tức.

THIỆT LÀ RẤT HUỆ-DẠN

T. MORISE

NHÀ CHỤP HÌNH NHỨT

31, Place Gambetta

(mã chợ-cũ)

SAIGON

ĐỒ CHỤP HÌNH ĐỦ THỨ

Chụp hình tại chỗ và đến tại nhà tùy ý người muốn.

Rượu **Vieille Cure**

là thứ rượu NGON NGỌT, nhà nào giàu sang cũng ĐỀU DÙNG.

có trữ bán tại hàng

DENIS FRÈRES

Là Đại-lý ở Saigon, Haiphong. Hanoi, Pnom-penh và Tourane

HÃY TRỊ CHO LÀNH BỊNH

SÒ MŨI *của chư-tôn*

BẰNG THỨ THUỐC

PULMOSALVOSE CHANTE

Giá mỗi ve..... 1$50

Có bán trong các nhà bào-tế sư và tại chỗ trữ

PHARMACIE PRINCIPALE

L. SOLIRÈNE

BÁC-SĨ CỔ-NHƠN

Nhứt hạng bào chế ý sanh, cựu giáo sư nơi trường chánh dược phòng ở Montpellier bên Chánh-quốc

SAIGON

LỜI RAO

CHO NGƯỜI CÓ XE-HƠI

Biết rằng xưởng máy xe-hơi, tân-hơi và các thứ máy khác, của *Công Ty* « NGUYỄN NGỦ », trước khi ở tại đường Boulevard Bonnard số 74, nay đã dọn về *đường Lefèbre số 238 240 242 Saigon.*

Công-ty ấy cũng là M. NGUYỄN-VĂN-NGỦ đã HÀNH NGỦ là người có hằng-cấp tối nghiệp về điện-khí và máy móc, sơ quản ty.

Vì đã mở rộng lớn cho nên tại xưởng Công-ty nầy có hàng « SOUDURE AUTOGÈNE ».

Công việc làm mau, vì làm thêm ban đêm kỹ càng, và bao chắc công chuyện làm Giá lại rẻ hơn các nơi khác.

NGUYỄN-VĂN-NGỦ & Cie

DỊP MAY KHÔNG THƯỜNG

Hãng PHOTO NADAL *ở số 120 đường Catinat* kính tỏ cùng quí khách hay rằng kể từ đây bổn hiệu có bán hơn năm chục cái máy hiệu Demaria Lapierre trường hành tới 9x12 » theo giá trong mục lục:

Objectif périscopique	20$00
Objectif rectilignaire	25 00
Objectif rectilignaire extra-rapide	30 00
Objectif rectilignaire extra-rapide Rector	35 00
Objectif anastigmat Demaria Lapierre Rector	50 00
» » Mercor	50 00
» Hermagis	55 00
» Berthiot	60 00

Quí khách muốn mua tại hãng cũng có: May 13x18 và 18x24 là máy nhà chuyên nghệ hay là tay hảo nghề đều dùng được.

May chụp ra lớn hiệu Noxa, Permacie v.v; Giấy, nước thuốc và đồ phụ tùng chụp hình;

Máy chụp hát-mí không, đồ sơn.

Tại hãng:

PHOTO NADAL,

120 đường Catinat Saigon.

VIN de VIANDE

Rượu mấu thịt

AUBERT

Thứ rượu bổ lực và bổ huyết hay hơn hết, từ đó đến giờ ai ai cũng hiểu.

Của

SOCIÉTÉ du GRAMINOL & SUPERCAO chế ra

Có được thưởng NGÂN-BÀI, KIM-BÀI

HORS CONCOURS

MEMBRE DU JURY

Có bán khắp nơi: Có trữ tại:

RABASIN UNIVERSEL

147, Rue Catinat, 147

XIN GHÉ MẮT

Kính cùng chư vị quí khách đặng rõ, tiệm tôi kêu là TRẦN MINH-LÝ tại *chợ* Cantho, đường mé sông gần tiệm Quảng-hiệp-Xương. Bán đủ các thứ hàng tâu: đen, trắng và màu, đồ đen nhượm tại Cao-lãnh đen vị nước cho đến cũ.

Đi có nhiều vị có dùng đồ đen của tôi rồi đều được ý như lời tôi đã nói, nên tôi mới dám đăng vào báo.

Tôi có bán các thứ hàng Bảo-đặt máy đề kiểu theo kiểm thời, hàng mầu thợ Langsa nhượm giặt savon không phai, lãnh đen nhuyễn chỉ (quần và áo). Nếu quí khách muốn lấy kiểu (échantillon) và giá: thì cùng bổ giá, thì Mme TRẦN-MINH-LÝ sẽ vẫn lòng trả lời lập tức.

Có hàng là: Ngọc châu 1m05 bề khổ đề mầu, satin bề trái gò-hàng Nam-định trơn và gò-tiền tây trắng như tuyết, may đồ mặt rất đẹp — toile de soie trắng — tố đen và mầu — satin duchesse đen, vải may mùng 20 mètre một cây trắng phau và đặc dày lắm nhỏ (tulle) cũng tây vậy.

Kính mời qui khách vui lòng đời gót đến tiệm tôi xem hàng chơi, chúng tôi sẵn lòng tiếp rước, và tin nhơn giá hơn các tiệm, vì chúng tôi là Annam ăn nhà thiệt chẳng bỏ mi sai chạy tôi mua bán đó chuyện đã mà nhà, bàn ủi và bàn lót.

Kính thăm.

Mme TRẦN-MINH-LÝ.

MUỐN TRỪ CÁC BỊNH RẾT CÓ CỦ

Thử RẾT VỐ DA

thì hãy uống thuốc

QUINOFORME

bằng bưởn, viên tròn hay là viên giẹp

Một thứ thuốc chế bằng hóa-vật đề dùng trong các thuộc-địa Langsa.

Có trữ: Các nhà bào-tế-sư

Y-viện La CROIX

29-31, Rue Philippe de Girard. PARIS

NGUYỄN-VĂN-TRỌNG

N° 38 rue Amiral Courbet-Saigon

Tiệm bán vàng bạc lớn và nhỏ, Bán giấy tròn camisi và nỗ đủ thứ. Và tiệm tôi cũng có cho mướn xe-hơi hiệu Dodge còn mới. Xin qui khách có đi đâu cuối hay là đi chơi xa rất phương tiện giá định đã rẻ, xe chạy mau chẳng khi nào hay chết máy dọc đường.

J. CHÍN-TRỌNG.

Fabrication Française Brevetés S.G.D.G. Marque de Fabrique Enregistrée

POUGUES

Rượu POUGUES

nầy đề BỔ LỰC rất nên *thần hiệu*, lại còn trị bịnh BAO-TỬ và bịnh đau RUỘT nữa.

có trữ bán tại hàng

DENIS FRÈRES

Là Đại-lý ở Saigon, Haiphong, Hanoi, Pnom-penh và Tourane

Trăm năm không phai

NHÀ HỌA CHƠN-DUNG

NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN

Số 73, Boulevard de la Somme

(GẦN CẠNH XE LỬA GIỮA CHỢ CŨ)

SAIGON

Thợ vẽ tiệm nầy đã có bằng cấp tốt nghiệp nơi trường kỹ-nghệ, vẽ được 3 cái bằng cấp đến xảo Hanôi; mới năm rồi đự cuộc Đấu-xảo thành Marseille lại được thưởng bằng cấp và Médaille rất xứng đáng. Hình vẽ thiệt tình xảo và để trăm năm không phai.

Chư qui vị muốn vẽ xin gởi hình chụp đến hoặc viết thư hỏi, tiệm nầy sẽ gởi cho một tờ cáo bạch có biên rõ thước tấc giá và các nghĩa phân minh.

Joseph BARDOU & Fils, à Perpignan

Người nào *hút thuốc*, cũng đều ưa DÙNG thứ giấy *NIL* cả.

có trữ bán tại hàng

DENIS FRÈRES

Là Đại-lý ở Saigon, Haiphong, Hanoi, Pnom penh và Tourane

VIN TONIQUE

BI-NUTRITIF

DU DOCTEUR REP

Vị-sanh TƯỚU của Langsa RIP-nầy

Thứ thuốc rượu nầy là một vị đại bổ gân cốt xương là trăn kiện tinh thần, bết kỳ là bao nhiêu tuổi đều uống đặng cả. Những kẻ tuổi cao khí lực suy giảm, vội thấy ngày xuân đi thêm mấu hễ uống rượu nầy vô, thì ăn đặng cơm lớn thành đồng, mỗi máy tươi tốt, coi trẻ, lại mạng hơn xưa.

Cha con nhứt tiết nhượng, đều bà mẹ mẫu, có huyết hạch, có chứng, những kẻ hao tổn thần khí hễ uống rượu nầy vào thì mạnh mẽ lắm. Bổ ích thật đã sâu, tinh thần tươi hiệu.

Giá mỗi ve là ba đồng bạc.

Có trữ bán tại tiệm Denis Frères ở đường Chaloin số 186, Cholon.

Dépôt PHARMACIE PRINCIPALE L. SOLIRÈNE, Saigon

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-Pháp nầy, lập ra từ năm 1856

Hồi trước của ông HOLBÉ và RENOUX sau đây SOLIRÈNE nhứt hạng bào-chế sư hề nghiệp

Ở Saigon, ngang nhà hát lớn. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu như quan tử cần dùng thuốc tây xin hãy viết thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, ắt sẽ được vừa lòng.

Coi DƯỢC-TÀNG LƯỢC BIÊN đã xuất bản rồi, ai muốn xin, thì viết thơ cho ông L. SOLIRÈNE, người sở gởi cho không

SỮA BÒ TƯƠI

CÔ KHỬ ĐỘC

NESTLÉ

Có hai thứ hộp

HÃNG CAO-SU TẠI CẦU-KHO

LỜI RAO

Cho mấy chú có xe kéo cho mướn

Nên dùng thứ Cao-su pneus C.C.M. cho xe mình.

Vỏ (enveloppes) hạng nhứt, một cặp 9 đồng; Ruột (chambres à air 2$60 một cặp.

Tại Hãng nếu Cao-su, ở đường Doussumont Saigon.

LỜI RAO

Tại tiệm tôi có trở bán máy cáng vàng (Laminoir) kiểu cổ hồi trước tôi mới đặt bên tây gởi tại; hai cái trục bằng đá cẩm phân tây, giá mỗi cái 180 đồng; ai muốn mua hãy gởi thơ xin hỏi máy ấy tôi sẽ gởi cho.

BÙI-QUANG-NHƠ
Commerçant (BENTRE)

Nguyễn-văn-Chức

60, 62 Rue des Marins CHOLON

Lãnh làm hà máy xay lúa đủ các thứ kiểu theo kim thời, có thợ rập máy thiện nghệ, họa đồ chỉ giùm không ăn tiền. Bán đồ đồ phụ tùng cho nhà máy xay lúa.

Đại Ich

6 đường Marins, số 162, — CHOLON

SỬA CHỮA XE MÁY, MÁY BƠM KHÍ VÀ MAGNÉTOS

Có bán xe máy hiệu *Phi-Phi*; *Malbrough*, *Frégatte*. Xe máy còn mới hiệu *Talbot* (đảm bảo lãnh) giá riêng định chắc 50 đ.

Đồ phụ tùng, quạt máy, bàn ủi, đèn khí 110 volts hiệu *Phillips*. Đèn manchons đầu hồi 800 bougies.

Dịp lối có 10 cái xe kéo chưa xài lần nào muốn bán, giá rẻ.

XE MÁY ĐẠP CỦA HÀNG *L. CAFFORT*

HIỆU « ALCYON »

ĐUA ĂN HẠNG NHỨT

Hôm bữa khai trương Trường đua xe máy đạp tại Saigon, bên phía mấy người Langsa đua lảnh phần thưởng của quan Toàn-quyền ban thì *M. Le STUNFF* ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON ăn hạng nhứt.

Còn bên phía mấy người Annam đua lảnh phần thưởng khai trường thì *M. Trần-văn-THINH* hạng nhứt, *M. Trần-văn-CHÁNH* hạng nhì, hai vị ấy cũng ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON

L. CAFFORT.

N° 32, 34, 36, Rue Catinat. — SAIGON

Chuyện giải buồn

(Tiếp theo)

Vật còn biết nghĩa.
Người hà vô tình.

Dương-Lục thấy người mất máy đến như lo chão, miệng đó như bồn lo, tóc đỏ chón bông, lối chàng ra khỏi giường, thì tâm thần bối rối, hung hung ngồi ngồi là Dạ-xoa. Cậu nân nỉ khẩn cầu, xin người ấy thả thứ mang.

Người ấy chẳng nói gì cả, lấy sợi dây của Hồ-thị làm vòng thắc cổ, trói kẻ chàng ra, đoạn cạo đầu khô, chẳng mấy phút, mà mặt mũi chàng công-tử bảnh-bao, hóa ra dáng Hòa-thượng rất nên nho nhã! Người ấy lại khắc trên trán chàng ra bốn chữ: « Cường dâm chi thủ. » Bày giờ người ấy mới cười mà rằng: « Cô lê đang làm như thế con đau lắm, ông cũng khen cho con vì con biết sợ chết mà không là. Vậy ông cũng dung cái mang cho con, từ đây phải tu lẽ sửa tánh. Nghĩa là ông tạm giữ cái đầu lại đó, con nào buồn ông sẽ mượn cầm tay. » Nói đoạn lại biểu Hồ-thị theo mình, nàng mơ màng chẳng biết nghĩ sao, thôi cũng đành liều, phó cuộc nầy vào cho con Tạo.

Chàng ta còn nhớ rằng, khi Hà-Danh bị khử hình, thì có một người ngồi một bên sầu não, gọi chàng là ân nhân, người ấy là người cứu Hồ-thị hôm nay vậy. Ta vốn là người ở phương xa, ngày kia đi lỡ đường bị trộm lấy hết bạc tiền nhờ Hà-Danh bao học. Sau ta cũng của lối thôi nổi vận thời, nên đành lâm thầy tướng du phương, nghe chàng Dương là ngựa không cương, nên mới hồi thăm đường lần đến. —

Dương-Lục tin người lắm, nên chỉ việc nầy người đã hiểu rồi, đêm hôm sa lỉ, Hà-Danh, sáng lại gửi người quỷ gói.

Ai có ngờ đâu lối lại ngâm son thoa lọ mà hành hà đứa bất lương. Thật cũng hay gỡ lắm.

Người tên là Trương-nghĩa, em là Trương-nhơn ở lối gần đây, tuy hàn-vi chớ cũng đủ chữ thanh hầu. Ưu cũng như anh, vì chẳng thời vận bất thông, nên cũng gia-quyến ở-cư đến đó. Trương-nghĩa gởi Hồ-thị cho em.

Năm sau, quan huyện cũ đổi, quan huyện mới sang, Trương-nghĩa đi dâu đơn mình oan cho Hà-Danh. Nhờ sự công bình chánh trực của quan huyện nầy, nên Hà-Danh được tha.

Khi người trở về, đoái trông phong cảnh tro mòi, nhà cửa chẳ xiêu chỗ rách, lưới nhện giăng đầy, lấu lăng nên tối nửa mùng cây viết nào miêu tả ra cho được.

sự, bỗng thấy con chó Rơm ngoái ngó hay vào, hình vóc ốm tanh, ngồi đuôi mừng quính. Mặt chập nó kéo áo Hà-Danh mà dắc đến một cái lùm kia, nó chun vào một chỗ rất kín đáo, nơi ấy có một cái hàn ta. Có chi cám cảnh cho bằng, vợ chồng Hà-danh, khi biết được sự trung thành và không qui của con chó Rơm; trong một năm trường nó tom góp những đồ ở trong nhà mà nó tha được, giấu ở đây cho chủ trở về mà sum nhau mà gặt nước mắt.

Còn Dương-Lục, chẳng đợi luật hình đa-phạt, đã nổi điên cuồng, xé áo xé quần, bứt như nào cũng thân thơ nghĩa nghĩa, ai thấy cũng lánh cũng ghê.

CHUNG

MỚI LẬP

Chúng tôi mới lập một cái tiệm đặt hiệu ĐÔNG-NAM MỸ, số 90 đường Bonnard Chợ-mới Saigon.

Xin bình trình chư qui-khách đặng rõ: bản tiệm chúng tôi chuyên nghề đóng giầy Tây giầy bộ đa màng (giầy bốc-xỉ) và làm các thứ đồ bằng sắt rất khéo. Có bán các thứ nón Fautrex ai tại bán tây đã kiểu Vil nay mang, vòng đi, bờ lưu ở Tonkin, vị tiu nào chông tôi cũng có hàng mới lại luôn luôn xin qui khách chiếu cố.

ĐÔNG-NAM-MỸ Cẩn bạch,
90, Boulevard Bonnard. Saigon

LỜI RAO CẦN KIẾP

Hãng bán máy may hiệu SINGER tại rue Lefebvre số 8 kể từ ngày 26 tháng Mars 1923, tiệm dời lại nơi *đường Boulevard de la Somme số 118 Saigon.*

Xin qui khách có muốn cần đùng máy may hay là đồ phụ tùng, thì hãy đến qui nơi ấy thì hãng sẽ sẵn lòng tiếp rước.

鐘私保利昌廣貫西

DƯƠNG-DIỆN

Marchand de Meubles

Rue Catinat 109-111-113

SAIGON

Tiệm tôi có bán giường đồng chơn vườn, đồ mộc nón bằng đồng ở bên Huế-kỳ mới lại.

Giường đồng sắt, cây, theo kiểu kim-thời.

Bàn ghế, tủ kiến, đồ cẩm-thạch và các thứ ghế hiệu THONET lại có tủ, bàn, ghế đánh vernis tampon.

DƯƠNG-DIỆN

NHÀ CHỤP HÌNH

PHOTO STUDIO

mới tiếp đặng nhiều cái máy chụp hình hiệu: GAUMONT, RICHARD, LEROY, MONOBLOC, KOAKN.

Một mình hãng nầy thay mặt ở tại Đông-pháp cho Goerg, Fournier, Simon, Beny, Thagee, Francoville, Bellieni, Noel, Courvoisier, Bristallos, vân vân. Các thứ Cellulosos, Planchon, vân vân.

Máy chụp hình từ 2$95.

Đồ phụ-tùng cần dùng đã từ 5 90.

Ông đàm để coi hãy vô để xem cảnh đồng của FOURNIER.

PHOTO STUDIO
gần nhà hàng Continental.
SAIGON.

TOUTES LES NOUVEAUTÉS PHARMACEUTIQUES

RÉCEPTION PAR CHAQUE COURRIER

PRODUITS CHIMIQUES — PHOTOGRAPHIE — PARFUMERIE — ACCESSOIRES — LABORATOIRE — SPÉCIALITÉS — DROGUERIE — L. SOLIRÈNE PHARMACIEN DE 1re Classe Licencié ès Sciences — ERBORISTERIE — PANSEMENTS — BANDAGES

SERVICE SPÉCIAL pour Pharmacies des ambulances urgentes pendant la Grande et la Petite

PHARMACIE PRINCIPALE

Fondée en 1863

Place du Théâtre. — SAIGON

SERVICE SPÉCIAL pour Pharmacies des ambulances urgentes pendant la Grande et la Petite

MAISON DE PREMIER ORDRE

LA PLUS ANCIENNE, LA PLUS VASTE

ET LA MIEUX ORGANISÉE DE L'INDOCHINE

KIẾP TRẦN CỦA

ĐỨC PHẬT-TỔ

(Tiếp theo)

Khi Phật ngồi và rửa chơn xong, người bèn nói rằng: « Các người chớ kêu ta bằng đạo-hữu nữa. Ta là CHÍ THÁNH, CHÍ THIỆN là là PHẬT-TỔ đây. Hãy lóng tai mà nghe, chư tăng: đường thoát khổ đã tìm ra đó. Ta sẽ chỉ nẻo ấy cho chư tăng, và ta sẽ dạy chư tăng kinh luật. Nếu chư tăng nghe ta, chư tăng sẽ thông lẽ chơn thánh.»

Phật lại nói: « Chư tăng hãy nhớ coi thuở kia ta có nói như vậy với chư tăng chưa?»

— Cả thảy nói: « Tôn-sư mới nói như vậy đây mà thôi. »

—Nay ta nói với chư tăng rằng: « Ta là chí-thánh, chí-thiện, Phật-tổ đây. Chư tăng hãy lóng tai mà nghe; cái nẻo thoát khổ đã tìm ra đó. Ai nấy khá nghe ta.

Năm vị tăng-sô đồng lóng nghe Phật. Người lại nói:

« Người mà biết tu tri phải tránh hai cái cách cư xử thái quá: Một là có kẻ buông lung theo những đều vui sướng; cả đời ở trong đám ăn chơi và tìm có một sự toại dục! Mấy người ấy xấu; cái hạnh của họ nhớp và vô lối; không phải là hạnh của người lo tu-tri vậy. Hai là: Có kẻ liều thân ép xác; chẳng có mốn nào mà họ đừng kiên-cử; cái hạnh của họ cũng thân và vô lối vậy; không phải là hạnh của người lo tu-tri vậy. Chư tăng ôi, đấng Chí-thiện tránh xa hai đều thái quá ấy; người tìm đặng nẻo trung-đung; theo nẻo ấy ta có thể đến nơi có yên quang-minh sơi mất, sơi trí, có thể đến nơi nhân, đến đạo mầu và đặng thoát xác tiêu diêu cực lạc.»

Năm người đồng nín hơi mà nghe cho rõ. Phật nghỉ một chập rồi nói:

« Chúng tăng ôi, để ta giản lẽ chơn về cái đau thấm cho mà nghe. Sanh là đau thấm, già là đau thấm, bịnh là đau thấm, chết là đau thấm. Mình phải đính đấp với cái chi mà mình không chuộng đó: là đau thấm. Mình không phỉ nguyện: là đau thấm. Đeo theo xác thịt, theo quảng-thức theo hình-dáo, theo cảm-giác, theo tri-giác: Là đau thấm, đau thấm. Chúng tăng ôi, để ta giản cái căng nguyên của cái đau thấm cho mà nghe. Lòng ham ở đời nó buộc con người đầu thai, rồi dẫn thai lại nữa; đó rồi có cuộc vui sướng và ham hố nó theo sau. Mà hễ có ham hố mà muốn cho phỉ nguyện thì phải có quyền thế. Lòng ham quyền thế, lòng ham vui sướng, lòng ham sống đời; đó, chúng tăng ôi, cái căng-nguyên của cái thấm đau là đó. Để ta giản lẽ chơn về sự diệt cái đau thấm cho mà nghe. Chúng tăng đừng thèm muốn chi hết thì trừ đặng cái lòng ham. Bỏ cái muốn đi. Xô cái muốn đi. Thoát mình ra khỏi cái muốn đi. Đừng biết cái muốn là chi cả. Chúng tăng ôi, để ta giản lẽ chơn về đường nên theo đặng diệt cái đau thấm cho mà nghe. Đó là thánh-đạo, phân ra làm tám nẻo: Thanh tín, thanh chí, thanh ngôn, thanh hành, thanh mạnh, thanh vọng, thanh cố, thanh tư. (*lòng tin lấy lẽ chánh, chí muốn lấy sự phải, lời nói ra sự phải, tâm ra sự phải ăn ở theo nẻo ngay, mong việc phải, nhớ việc phải, gẫm việc phải.*) Chúng tăng ôi, nay chúng tăng biết lẽ chơn thánh về cái thấm đau là vậy đó. Trước ta, nào có ai thấy việc ấy đâu; chớ ta đã mở mắt mà xem thì cái thấm đau bày ra tang nhãn. Lẽ chơn về cái đau thấm, ta đã hiểu tỏ tường: Vậy thì chúng ngươi cũng phải hiểu như ta vậy, ở chúng tăng ôi. Chúng tăng nay biết lẽ chơn thánh về sự tiêu diệt cái thấm đau là vậy đó. Trước ta, nào có ai thấy việc ấy đâu; chớ ta đã mở mắt mà xem thì cái sự diệt cái thấm đau bày ra tang-nhãn. Lẽ chơn chánh về sự diệt cái thấm đau, ta đã hiểu rõ: Vậy thì chúng tăng cũng phải hiểu rõ như ta vậy. Chúng tăng ôi, các người nay biết lẽ chơn thánh về đường nên theo đặng mở đặt cái thấm đau: Trước ta nào có ai thấy việc ấy đâu; ta đã mở mắt mà xem, thì việc ấy đã bày ra tang-nhãn. Lẽ chơn chánh về đường nên theo đặng mà diệt cái thấm đau, ta đã hiểu tỏ tường; thì chúng tăng cũng phải hiểu như ta vậy; Chúng tăng ôi.»

Năm vị tăng-sô nghe lời Phật giản đến mê mẩn, Phật nói nữa rằng:

(Sau sẽ tiếp theo).

HỘI NHÀ MÁY XAY LÚA VIỄN-ĐÔNG

(Rizeries d'Extrême-Orient)

Hội nặt danh vốn hơn 25 triệu quan tiền Langsa đều đóng tất sổ

Ở tại SAIGON, đường Belgique, môn bài số 15. — Nhà máy xay và kho trữ ở tại CHOLON

CÓ PHÒNG VIỆC RIÊNG LO VỀ CHUYỆN LÚA

MUA LÚA VÀ LÃNH BÁN LÚA — GIÚM TIỀN LÚA VÀ THẾ LÚA — CHỞ LÚA — LÃNH LÚA GỞI KHO

Trước khi bán lúa, xin hỏi bổn hiệu; nếu vị điền-chủ nào mắc đi không đặng thì viết thơ cho bổn hiệu, bổn-hiệu sẽ đến viếng mà bàn luận. — *MUỐN HỎI CHI THÌ BỔN-HIỆU SẴN LÒNG CẮT NGHĨA CHO BIẾT.*

Phòng việc: *ở tại đường Belgique, môn bài số 15.*

CÓ ĐẶT HÀNG NGÀNH TẠI CẦNTHƠ — Và có lập chành mua lúa nơi các chỗ thì-tứ

SAIGON, — IMP. DE L'UNION TIRAGE 3.500 : EXEMPLAIRES L'Administrateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỦA

Tirage: 3200 ex
Saigon le 8 Mai 1923